Parlamentul României
Senat

PROIECT

HOTĂRÂRE

referitoare la Propunerea de Decizie a Parlamentului European și a Consiliului de reînnoire a unei acțiuni a Uniunii în favoarea evenimentului „Capitalele europene ale culturii" pentru anii 2034-2047 și de abrogare a Deciziei nr. 445/2014/UE
COM(2026) 455 final

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și ale *Protocolului (nr. 2) privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității*, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

În baza raportului Comisiei pentru Afaceri Europene nr. LXII/346/10.11.2026,
Senatul adoptă prezenta h o t ă r â r e.

Art. 1.- Senatul României constată că Propunerea de Decizie a Parlamentului European și a Consiliului de reînnoire a unei acțiuni a Uniunii în favoarea evenimentului „Capitalele europene ale culturii" pentru anii 2034-2047 și de abrogare a Deciziei nr. 445/2014/UE – COM (2026) 455 final - respectă principiile subsidiarității și proporționalității.

Art. 2.- Senatul României
(1) Consideră că:
a) acțiunea „Capitalele Europene ale Culturii" are un rol esențial în promovarea diversității culturale europene, a valorilor comune și a sentimentului de apartenență la un spațiu cultural european comun;
b) implicarea orașelor și a grupurilor transfrontaliere stimulează dezvoltarea durabilă, favorabilă incluziunii și crește accesul și participarea cetățenilor, în special a tinerilor, la viața culturală;
c) actualizarea criteriilor de evaluare – care pun accent pe strategia pe termen lung, moștenirea culturală, accesibilitatea digitală și inovație – este indispensabilă pentru modernizarea și creșterea vizibilității internaționale a sectoarelor culturale și creative;
d) includerea României în calendarul oficial pentru anii 2034 oferă o oportunitate strategică majoră pentru dezvoltarea regională și consolidarea profilului cultural extern.

(2) Susține că:
a) reînnoirea acțiunii Uniunii Europene pentru perioada 2034–2047 este pe deplin oportună, având în vedere succesul și valoarea dovedită de inițiative anterioare precum „Timișoara 2023" pentru dezvoltarea culturală locală, cooperarea europeană și vizibilitatea internațională a orașelor;
b) este necesară consolidarea dimensiunii europene a programelor culturale, promovarea candidaturilor transfrontaliere și accentul pus pe dezvoltare durabilă, incluziune, accesibilitate digitală și implicarea tinerilor;

c) în cadrul negocierilor de la nivelul Uniunii Europene, România urmărește menținerea unor criterii de selecție clare, transparente și aplicate uniform, care să asigure un echilibru corect între dimensiunea europeană și specificul cultural local;
d) este importantă asigurarea unei expertize adecvate a structurilor de implementare și a panelului de evaluare (inclusiv în materia finanțărilor publice), precum și o delimitare clară între rolul statului membru și evaluarea independentă realizată de juriu;
e) orașele candidate trebuie să beneficieze de o mai bună orientare și sprijin în accesarea surselor europene de finanțare și în valorificarea planurilor de moștenire pe termen lung (*legacy*);
f) se impune o coordonare interinstituțională solidă la nivel național, având Ministerul Culturii în rolul principal pe componenta de politică culturală, sprijinit de MEDAT pe componentele de turism, industrii creative și dezvoltare economică locală, având în vedere oportunitatea strategică ca România să nominalizeze o Capitală Europeană a Culturii în anul 2034.

(3) Subliniază importanța reînnoirii acțiunii „Capitalele Europene ale Culturii" pentru perioada 2034–2047, care este pe deplin oportună pentru promovarea diversității și a patrimoniului cultural european, stimulând dezvoltarea durabilă, incluziunea și digitalizarea orașelor, oferind totodată României oportunitatea strategică de a nominaliza o capitală culturală în anul 2034, susținută printr-o pregătire riguroasă și o coordonare interinstituțională eficientă.

Art. 3. - Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar Opinia cuprinsă în prezenta hotărâre se transmite instituțiilor europene.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din ..... noiembrie 2026, cu respectarea prevederilor art. 76 alin(2) din Constituția României, republicată.

Președintele Senatului
Mircea ABRUDEAN

București, ... noiembrie 2026

Parlamentul României
Senat

SEN... MIE...
Comisia pe... Europene
Nr.LXII/ 346
Data 10.11.2026
XXVI/1526/10.11.2026

Comisia pentru Afaceri Europene

RAPORT

la

Propunerea de decizie a Parlamentului European și a Consiliului de reînnoire a unei acțiuni a Uniunii în favoarea evenimentului "Capitalele Europene ale culturii" pentru anii 2034-2047 și de abrogare a Deciziei nr. 445/2014/UE

COM (2026) 455 final

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, în temeiul Protocolului nr. 2, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunităților Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008, în vederea examinării Propunerii de decizie a Parlamentului European și a Consiliului de reînnoire a unei acțiuni a Uniunii în favoarea evenimentului -"Capitalele Europene ale culturii" pentru anii 2034-2047 și de abrogare a Deciziei nr. 445/2014/UE.

Dezbaterile au avut loc în ședința din 9 noiembrie 2026. La dezbateri au participat reprezentanți din partea Ministerului Afacerilor Externe și din partea Ministerului Culturii.

Au fost analizate punctele de vedere transmise de Ministerul Afacerilor Externe Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului și Ministerul Culturii, precum și fișa de sinteză elaborată de Serviciul pentru Afaceri Europene.

Comisiile permanente sesizate, respectiv Comisia economică, industrii, servicii, turism și antreprenoriat, Comisia pentru învățământ, știință și inovare, Comisia pentru mediu, Comisia pentru cultură și media nu au transmis observații.

Descrierea documentului european

Propunerea reînnoiește acțiunea Uniunii „Capitalele europene ale culturii" pentru perioada 2034-2047 și stabilește un cadru actualizat pentru selecția, desemnarea, monitorizarea și evaluarea orașelor care vor deține titlul.

Competiția va fi deschisă orașelor sau grupurilor transfrontaliere de orașe, care pot implica și zonele lor limitrofe. În fiecare an pot exista maximum trei orașe deținătoare ale titlului: câte unul din fiecare dintre cele două state membre prevăzute în calendar și, în anii stabiliți, un oraș eligibil dintr-o țară AELS/SEE, țară candidată sau potențial candidată ori țară terță asociată componentei culturale a programului Uniunii.

Candidaturile vor fi evaluate pe baza a patru categorii principale de criterii, toate având o puternică dimensiune europeană: strategia pe termen lung și moștenirea; conținutul cultural și artistic; sensibilizarea, comunicarea și participarea cetățenilor; gestionarea și capacitatea de realizare. Se acordă o atenție sporită sustenabilității, planificării pe termen lung, accesibilității digitale, participării tinerilor și incluziunii.

Selecția și monitorizarea vor fi realizate de un juriu de experți independenți. Noul cadru urmărește să îmbunătățească transferul de cunoștințe între orașele candidate și fostele, actualele și viitoarele Capitale europene ale culturii, inclusiv prin dezvoltarea unei rețele și prin activități de comunicare mai coordonate la nivel european.

Evaluarea interimară a acțiunii 2020-2033 a confirmat succesul și valoarea adăugată a inițiativei, dar a identificat și necesitatea clarificării dimensiunii europene, consolidării moștenirii pe termen lung, îmbunătățirii colectării datelor

privind impactul, creșterii vizibilității și protejării stabilității financiare și a independenței artistice.

Propunerea prevede, de asemenea, posibilitatea retragerii titlului și a premiului Melina Mercouri atunci când un oraș nu mai îndeplinește condițiile stabilite. Decizia nr. 445/2014/UE va fi abrogată, însă va continua să se aplice orașelor nominalizate sau care urmează să fie nominalizate pentru perioada 2020-2033.

Fișa financiară legislativă și digitală aferentă propunerii precizează că acțiunea „Capitalele europene ale culturii" reprezintă continuarea unei acțiuni existente și nu dispune de un pachet financiar propriu. Finanțarea aferentă va fi legată de programele Uniunii destinate sprijinirii culturii, inclusiv de programul „AgoraEU" și de programele care îi vor succeda. Fișa evidențiază impactul social, economic, de mediu și internațional preconizat al acțiunii, precum și compatibilitatea acesteia cu viitoarele cadre financiare multianuale și posibilitatea creării de sinergii cu alte programe și fonduri relevante ale Uniunii.

În urma examinării, membrii comisiei:

- **constată că:**

- temeiul juridic al propunerii îl constituie articolul 167 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Articolul 167 alineatul (1) împuternicește UE să „contribuie la înflorirea culturilor statelor membre, respectând diversitatea națională și regională a acestora și punând în evidență, în același timp, moștenirea culturală comună". De asemenea, în conformitate cu articolul 167 alineatul (2), Uniunea urmărește să încurajeze „cooperarea dintre statele membre" în domeniul culturii și, „în cazul în care este necesar, să sprijine și să completeze acțiunea acestora".

- propunerea respectă principiile subsidiarității și proporționalității. Principalul nivel de acțiune pentru punerea în aplicare a inițiativei CEC rămâne local și național. Cu toate acestea, evaluarea și consultarea publică au arătat că

Uniunea joacă un rol esențial în coordonarea dintre statele membre pentru a asigura aplicarea unor criterii comune, clare și transparente, precum și în ceea ce privește procedurile de selecție și de monitorizare pentru CEC.

- **consideră că:**

- acțiunea „Capitalele Europene ale Culturii" are un rol esențial în promovarea diversității culturale europene, a valorilor comune și a sentimentului de apartenență la un spațiu cultural european comun;
- implicarea orașelor și a grupurilor transfrontaliere stimulează dezvoltarea durabilă, favorabilă incluziunii și crește accesul și participarea cetățenilor, în special a tinerilor, la viața culturală;
- actualizarea criteriilor de evaluare – care pun accent pe strategia pe termen lung, moștenirea culturală, accesibilitatea digitală și inovație – este indispensabilă pentru modernizarea și creșterea vizibilității internaționale a sectoarelor culturale și creative
- includerea României în calendarul oficial pentru anii 2034 oferă o oportunitate strategică majoră pentru dezvoltarea regională și consolidarea profilului cultural extern

- **susține că:**

- reînnoirea acțiunii Uniunii Europene pentru perioada 2034–2047 este pe deplin oportună, având în vedere succesul și valoarea dovedită de inițiative anterioare precum „Timișoara 2023" pentru dezvoltarea culturală locală, cooperarea europeană și vizibilitatea internațională a orașelor
- este necesară consolidarea dimensiunii europene a programelor culturale, promovarea candidaturilor transfrontaliere și accentul pus pe dezvoltare durabilă, incluziune, accesibilitate digitală și implicarea tinerilor

- în cadrul negocierilor de la nivelul Uniunii Europene, România urmărește menținerea unor criterii de selecție clare, transparente și aplicate uniform, care să asigure un echilibru corect între dimensiunea europeană și specificul cultural local
- este importantă asigurarea unei expertize adecvate a structurilor de implementare și a panelului de evaluare (inclusiv în materia finanțărilor publice), precum și o delimitare clară între rolul statului membru și evaluarea independentă realizată de juriu
- orașele candidate trebuie să beneficieze de o mai bună orientare și sprijin în accesarea surselor europene de finanțare și în valorificarea planurilor de moștenire pe termen lung (*legacy*)
- se impune o coordonare interinstituțională solidă la nivel național, având Ministerul Culturii în rolul principal pe componenta de politică culturală, sprijinit de MEDAT pe componentele de turism, industrii creative și dezvoltare economică locală, având în vedere oportunitatea strategică ca România să nominalizeze o Capitală Europeană a Culturii în anul 2034.

• **subliniază** - importanța reînnoirii acțiunii „Capitalele Europene ale Culturii" pentru perioada 2034–2047, care este pe deplin oportună pentru promovarea diversității și a patrimoniului cultural european, stimulând dezvoltarea durabilă, incluziunea și digitalizarea orașelor, oferind totodată României oportunitatea strategică de a nominaliza o capitală culturală în anul 2034, susținută printr-o pregătire riguroasă și o coordonare interinstituțională eficientă.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu majoritatea membrilor prezenți, formularea unei **OPINII la COM (2026) 455 final.**

Comisia pentru afaceri europene supune Plenului Senatului, spre dezbatere și adoptare, proiectul de hotărâre privind adoptarea unei Opinii, în conformitate cu art. 34 din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare.

Președinte,

Senator Petrică Lucian RUSU

Secretar,

Senator Andrei-Emil Dîrlău

Întocmit: Iuliana Udrea, consilier parlamentar, CAE

COM (2026) 455 final